

โครงการสัมมนาผู้ตรวจประเมิน ระบบการผลิต ผลผลิต และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ GAP/CoC
และมาตรฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์ ตามระบบมาตรฐานสากล ISO/IEC 17065 ประจำปี 2563
การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการตรวจรับรองฟาร์ม
(รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 19 - 21 กันยายน 2563)

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
กมป.	
1. ถ้าเริ่มใช้ระบบ APD แล้ว ผู้ตรวจประเมินและคณะทบทวนการรับรองสามารถดูข้อมูล FMD MD ในระบบได้เลย ยังจำเป็นต้อง scan แนบในชุดหนังสืออีกหรือไม่	จำเป็นต้องสแกน APPD และ AFPD แนบในระบบโปรแกรม เนื่องจาก CC บางรายไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้และให้จดเลขที่หนังสือออกมาเป็นตัวหลักฐาน เขียนใน Check list ให้เรียบร้อย
2. การแบ่งแยกการทำงานระหว่างกองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดและกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด ทำให้การทำงานล่าช้าขึ้น	กมป. จะนำเสนอผู้บริหารกรมพิจารณา ขอให้ผู้ตรวจประเมินแจ้งให้ กมป. ทราบทางอีเมล ภายใน 15 ก.ย. 63 เป็นรูปธรรมว่าล่าช้าขึ้นอย่างไร
3. ศพจ.ปราจีนบุรี ต้องการให้มีการรับรองมาตรฐานสัตว์น้ำทุกชนิดที่เลี้ยงในบ่อเดียวกัน	มกษ. 7436 ในปี 2564 จะสามารถให้การรับรองสัตว์น้ำทุกชนิดที่เป็น การเลี้ยงเพื่อบริโภคทั้งที่อยู่ในบ่อเดียวกันและอยู่คนละบ่อ (ยกเว้น จระเข้ กุ้งเครีฟิช และสาหร่ายทะเล เพราะว่ามีมาตรฐานของแต่ละชนิด อยู่แล้ว)
4. ต้องการสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่อง ยาและวัตถุอันตราย (และระยะหยุดยา) เพื่อมอบให้แก่เกษตรกร ขณะเข้าสืบหาสาเหตุฯ	กมป. โดยกลุ่มพัฒนาระบบคุณภาพแหล่งผลิต (กคพ.) จะจัดทำสื่อให้ในปี 2564
5. กรณีที่เกษตรกรต้องการยื่นขออุทธรณ์ สามารถยื่นได้ที่ไหน อย่างไร	ยื่นที่หน่วยงานตรวจประเมินของศูนย์ฯ และศูนย์/สถานีส่งเรื่องต่อให้ กมป. หรือ เกษตรกรสามารถยื่นกับ กมป. ได้โดยตรงโดยการจัดทำ หนังสือ ส่งมายัง กมป. ทางไปรษณีย์ พร้อมหลักฐานเพิ่มเติม
6. เก็บตัวอย่างอาหารใส่ถังขนาดใหญ่มีฝาปิด แต่ CC ต้องการให้หาวิธี ป้องกันสัตว์พาหะ	ขอให้ผู้ตรวจประเมินชี้แจง CC โดยระบุรายละเอียดให้ครบถ้วน
7. ต้องการให้ CC พิจารณาแบบประเมินในแนวทางเดียวกัน	กมป. ฝ่ายอำนวยการพิจารณาจัดประชุมชี้แจง CC ปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้ การตัดสินใจเป็นไปในทางเดียวกัน
กระบวนการตรวจประเมิน	
1. ขอสอบถามจากผู้ตรวจประเมินรายใหม่ กรณีเกษตรกรมีพื้นที่ 30 ไร่ แต่ทำกิจกรรมเพาะเลี้ยง 1-2 ไร่ ต้องมีรายงานน้ำทิ้งหรือไม่	ให้พิจารณาจากพื้นที่น้ำ (บ่อคุคลองส่งและระบายน้ำ) พื้นดินน้อยกว่า 10 ไร่ ไม่ต้องรายงานค่าน้ำทิ้ง แต่ถ้ามีพื้นที่น้ำ 10 ไร่ขึ้นไปต้องมาคู่ว่ามีการทิ้งน้ำออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือสิ่งแวดล้อมภายนอกหรือไม่ ถ้ามี ก็ต้องมีรายงานน้ำทิ้ง

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
2. เกษตรกรไม่มีความพร้อม แต่ผู้ตรวจประเมินต้องพยายามตรวจเนื่องจากมีการกำหนดเป็นเป้าหมาย ตัวชี้วัด	ให้การรับรองตามความเป็นจริง หากให้การรับรอง GAP แก่เกษตรกรที่ไม่มีความพร้อม ผู้ตรวจประเมินจะต้องตามมาแก้ปัญหา (เช่น สารตกค้างในภายหลัง)
3. กรณีฟาร์ม GAP ปลานิล เจ้าของฟาร์มไม่มีการจดบันทึกการให้อาหาร ไม่มีการจดรายละเอียดการเลี้ยง ไม่มี MD FMD หรือใบเสร็จเลย แต่ระบบ กมป. ต้องการให้แนบด้วย โดยได้แนะนำให้เกษตรกรจดบันทึกและขอใบเสร็จแล้ว กมป. มีวิธีการแก้ไขอย่างไร	ให้เป็นข้อบกพร่องของเกษตรกร ข้อ 6.1.2 และข้อ 7 และให้ทำการปิดข้อบกพร่องแบบที่ยอมรับได้โดย CC โดยกรณีนั้นเป็นข้อกำหนดรองสามารถตรวจปิดข้อบกพร่องในรอบการตรวจประเมินครั้งถัดไปได้ โดยเกษตรกรต้องแนบใบเสร็จ และมีบันทึกมาแสดงเป็นหลักฐาน
การเก็บตัวอย่าง	
1. ตัวอย่างฟาร์มอนุบาล ห้องปฏิบัติการพิจิตร/อยุธยา รับลูกปลา 150 กรัม	ศูนย์ที่ส่งตัวอย่างให้ห้องปฏิบัติการ พิจิตร/อยุธยา สามารถเก็บตัวอย่างลูกปลา 150g
เกษตรกร	
1. เกษตรกรไม่เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการเลี้ยงสัตว์น้ำ GAP กับ สัตว์น้ำอินทรีย์ มีมาตรการช่วยเหลือด้านราคาได้อย่างไร	- กรมประมงยังคงให้การรับรองเกษตรกรอินทรีย์แบบไม่คิดค่าใช้จ่าย เพื่อลดภาระต้นทุนให้แก่เกษตรกรอินทรีย์ - ราคาสัตว์น้ำอินทรีย์สูงกว่าสัตว์น้ำ GAP ในบางพื้นที่ (เช่น ปลานิลอินทรีย์ จ.ยโสธร) - การที่เกษตรกรจะทำเกษตรอินทรีย์อย่างยั่งยืนขึ้นอยู่กับทัศนคติของเกษตรกร หากเกษตรกรคำนึงถึงการทำการทำ ด้านราคาย่อมเหมาะสมในการทำ GAP มากกว่า
2. เกษตรกรไม่เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการเลี้ยงสัตว์น้ำ GAP กับ สัตว์น้ำที่ไม่ใช่ GAP ไม่มีความแตกต่างด้านราคา	- ทำความเข้าใจกับเกษตรกรว่า GAP เป็นมาตรฐานสมัครใจ หากเกษตรกรไม่สมัครใจที่จะขอ GAP โดยที่หน่วยงานไม่เก็บค่าใช้จ่ายในการรับรอง ก็ไม่บังคับและเกษตรกรสามารถขอยกเลิกการรับรองได้ทุกเมื่อ
3. เกษตรกรไม่สนใจขอรับการรับรองมาตรฐาน เนื่องจากเป็นการเลี้ยงแบบยังชีพและขายในชุมชน หรือการเลี้ยงเมื่อมีน้ำเท่านั้น	- เกษตรกรไม่จำเป็นต้องยื่นคำขอ GAP
4. เกษตรกรไม่มีความพร้อมในการขอรับการรับรอง	- คัดเลือกเกษตรกร / ถ้าไม่พร้อมให้ยกเลิกคำขอ
5. เกษตรกรขึ้นทะเบียนจำนวนมาก แต่ไม่ได้มีกิจกรรมการเลี้ยงที่จริงจัง เนื่องจากต้องการเอาไว้รับการเยียวยาจากรัฐ เกรงว่าถ้าหากเทียบสัดส่วนผู้ขึ้นทะเบียนกับผู้ได้รับการรับรอง จะเป็นปัญหาในอนาคต	- ขอให้ศูนย์ฯ/สถานีฯ ทำรายงานชี้แจงผู้บังคับบัญชา เนื่องจากปัญหาเกิดขึ้นแล้ว (เช่น กรณีกุ้งทะเลมีการจดทะเบียน 32,000 ราย แต่มี GAP แค่ 8,000 ราย) เพื่อให้กรมฯ สามารถวางแผนการเพิ่ม GAP ได้ตามข้อมูลจริง

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
6. เนื่องจากเกษตรกรมีการเลี้ยงแบบยังชีพ ทำให้มีผลผลิตน้อย จึงไม่สามารถเก็บสัตว์น้ำได้ในปริมาณที่กำหนด บางรายไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการเก็บตัวอย่างสัตว์น้ำ	- ตาม RE-AU-01 กำหนดไว้ว่า หากเกษตรกรไม่ยินยอมหรือไม่ให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจประเมิน จะมีผลต่อการให้การรับรองในครั้งต่อไป - GAP เป็นมาตรฐานสมัครใจ หากเกษตรกรไม่ประสงค์จะรับการรับรองสามารถยกเลิกการรับรองได้ทันที
7. เกษตรกรไม่ให้ความสำคัญกับการได้รับการรับรอง GAP รวมทั้งไม่ให้ความสำคัญในการแก้ CAR ตามระยะเวลาที่กำหนด	- หากเกษตรกรไม่ประสงค์จะแก้ CAR ขอให้เกษตรกรระบุมาในใบแนวทางการแก้ไข (F-AU-31) ให้ชัดเจน จะได้ดำเนินการไม่ได้รับการรับรองต่อไป
ความคลาดเคลื่อนของข้อมูล	
1. ข้อมูลใน ทบ.1 ไม่ตรงกับสถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำ	- ตรวจสอบข้อมูลก่อนไปตรวจฟาร์มว่าสถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำจริง มี ทบ.1 หรือไม่ พร้อมระบุใน checklist
นโยบาย/งบประมาณ	
1. จำนวนฟาร์ม GAP ในแต่ละจังหวัดควรมาจากความสมัครใจจริง และจำนวนควรให้พื้นที่เป็นผู้กำหนด	- เนื่องจากจำนวนเป้า GAP กองแม่ (กพจ./กพช.) เป็นผู้กำหนด จึงควรแจ้งจำนวนฟาร์มที่มีความสมัครใจให้ ผอ.ศูนย์ฯ และกองแม่ (กพจ./กพช.) ทราบข้อเท็จจริง
สำนักงานประมงจังหวัด (หน่วยงานรับคำขอ/เจ้าหน้าที่ส่งเสริม)	
1. ต้องการให้เจ้าหน้าที่รับคำขอคัดกรองและทบทวนเอกสารให้ครบถ้วน และไม่ล่าช้า	- กมป. (ฝ่ายอำนวยการ) พิจารณาจัดทำหนังสือแจ้งเจ้าหน้าที่รับคำขอให้ตรวจสอบเอกสารให้ครบถ้วนถูกต้องก่อนส่งมาในระบบ - กมป. (ฝ่ายอำนวยการ) เพิ่มความเข้มงวดในการทวนสอบคำขอ และกำหนดเป็น KPI ของฝ่ายอำนวยการเพื่อควบคุมการปฏิบัติงาน
2. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมควรคัดเลือก และจัดอบรมให้แก่เกษตรกรก่อนยื่นคำขอรับการรับรอง	- กมป. จะนำเสนอผู้บริหารกรมฯ พิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน (กพจ./กพช./สปจ.)
3. ข้อมูลพื้นฐานฟาร์มจากสำนักงานประมงจังหวัดไม่เป็นปัจจุบัน	- กมป. จะพิจารณาจัดทำหนังสือแจ้งเจ้าหน้าที่รับคำขอให้เกษตรกรกรอกข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ไม่ใช่ข้อมูลเดิม
4. เกษตรกรขาดความรู้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมไม่เข้าใจมาตรฐาน	- อบรมเจ้าหน้าที่ให้ทุกปี
5. ทบ.1 หมดอายุ ไม่ได้รับการต่ออายุโดยสำนักงานประมงจังหวัด	- แจ้ง กตร. ผ่านกองแม่หรือแจ้งผู้ตรวจราชการกรมให้ทราบปัญหาดังกล่าว